

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ANUL IX
NUMĂRUL 1 (19)
IANUARIE - IUNIE 2009

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

INDEPENDENȚA DE STAT A ROMÂNIEI - MARE VICTORIE A POPORULUI NOSTRU

132 DE ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

Edificiul național, de-a lungul istoriei poporului român, a fost susținut de: lupta pentru dreptate și libertate socială, independență și unitate statală. Aceste permanențe sunt strâns legate, una generând-o pe cealaltă, una derivând din alta, toate la un loc constituind coloana vertebrală de susținere a edificiului național. Ele au avut drept temei conștiința unității etnice, lingvistice, culturale, profilul unitar al întregului popor român. Aceasta a generat o conștiință de neam și apoi conștiința națională – suport al luptei pentru independență. Această idee fundamentală, pe care o găsim prezentă în faptele și gândirea românilor, indiferent în ce zonă și situație se aflau, de la domnitorii vestiți până la revoluțiile din 1821 și 1848, pe steagurile cărora s-au înscris marile deziderate românești. Independența României n-a fost un act spontan, conjunctural, ci urmarea logică și logică a evoluției societății românești, rezultatul luptei de veacuri a poporului român.

Lupta pentru independență a cunoscut etape diferite în decursul istoriei. Nicolae Bălcescu, în scrisoarea sa către A.C. Golescu, din martie 1850, aprecia că „Odată realizată (Revoluția de la 1848), ne rămâne de făcut alte revoluții. O

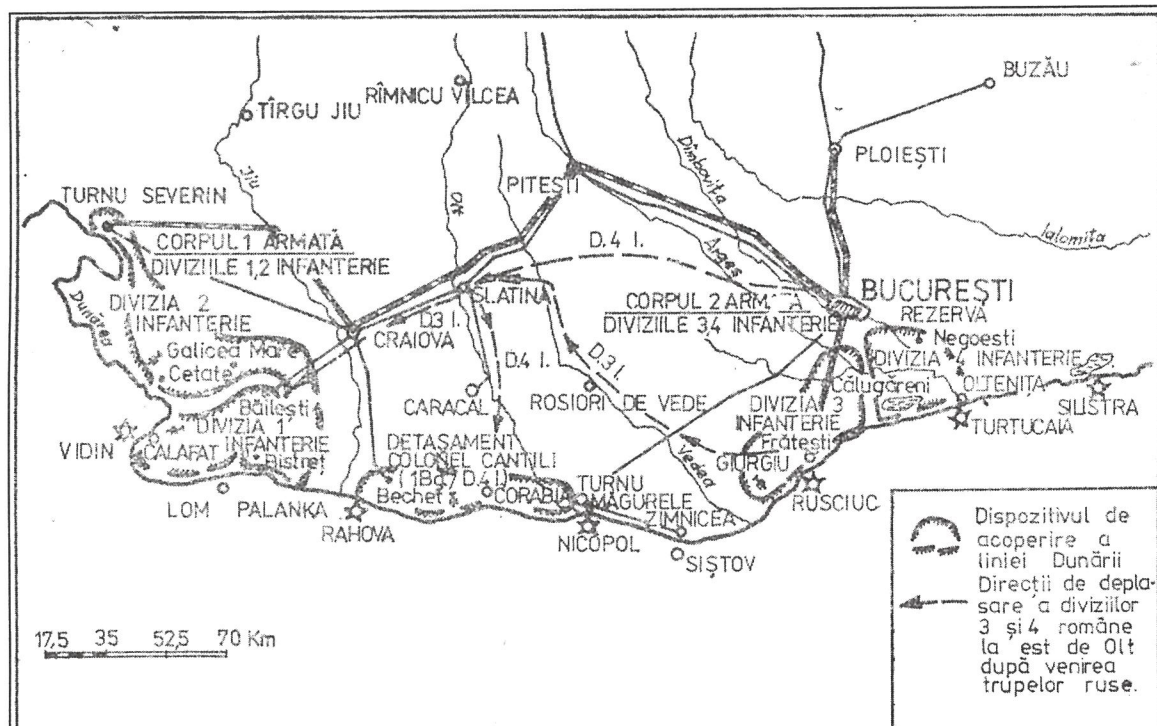

„Lupta de la Grivița” — litogravură în ziarul „Dorobanțul” (fototeca Editurii Militare)

revoluție a unității naționale și mai târziu a independenței naționale”. După Unirea Principatelor, în 1859, independența României a devenit o necesitate obiectivă în edificarea statului modern. Ideea de independență stăpânea conștiințele și inimile românilor. Mihail Kogălniceanu a susținut-o în plan diplomatic. În iunie 1876 a adresat Porții Otomane și „Puterilor garante” o notă diplomatică în care solicita recunoașterea de către

Continuare în pagina a 4-a

Col.r. Ion FETCU

Acoperirea strategică a liniei Dunării de către armata română (aprilie-august 1877)

PATRIEI IUBITE ȘI EROILOR EI

Privesc pe harta ta și mă gândesc: cu cine și cu ce te-aș compara patria mea dragă! Tu, care ești atât de frumoasă, atât de bogată! O, patria mea dragă! Permite-mi să trăiesc pentru tine, să lupt pentru tine și dacă va fi nevoie să mor pentru tine! Iată ce cuvinte minunate se pot spune despre tine!

Acum, la ceas de aleasă sărbătoare, gândul și inima mea se îndreaptă către tine, către fiii tăi care au căzut în luptă pentru ca tu să fii liberă și independentă. Fiecare colțor al tău amintește fie de acei corifei, care te-au slujit cu pana, vioara, bagheta, fie de aceia care au mănuit cu iscusință „condeiele” pentru a te scăpa de vrăjmași. În fiecare clipă mă gândesc la un Decebal, Traian, Mihai sau Ștefan, care prin jertfa lor te-au făcut nemuritoare.

Nu pot să scriu despre tine, nu pot să te proslăvesc, fără a aminti de minunatele plaiuri de baladă ale Botoșanilor, unde s-a auzit pentru prima dată arcușul fermecat al lui George Enescu. Condeii minunat al lui Mihai Eminescu a așternut pe hârtie atâtea opere nemuritoare, sau penelul vrăjit al lui Ștefan Luchian care a lăsat moștenire posterității adevărate valori perene ale spiritualității românești și universale.

Scriind aceste rânduri despre tine îmi vin în minte minunatele versuri ale unui mare poet, George Coșbuc, care sună astfel: „Din zei de-am fi coborători, / C-o moarte toți suntem datori. / Tot - una e dac-ai murit / Flăcău, ori moș îngârbovit. / Dar nu-i tot una leu să mori, / Ori câine-nlănțuit.”

Frumusețile și bogățiile tale vor fi întotdeauna un minunat prilej de admirație și pioasă aducere aminte a tuturor eroilor care s-au jertfit pentru pacea, libertatea și fericirea ta.

Să ne trăiești întru mulți ani, patria noastră dragă!

Profesor Liviu Pânzaru

Erol botoșăneni în războiul neatârnat

Căpitanul Mihail Romano

Căpitanul Mihail Romano este, indiscutabil, cel mai emblematic erou al Botoșanilor în Războiul de Independență a României, căzut la datorie pe câmpurile de luptă ale Bulgariei, în fața vrăjmașului otoman. S-a născut la 3 noiembrie 1843, în Botoșani, și a intrat în armată cu un mic șiretlic al vârstei, declarându-se născut cu un an mai devreme, numai și numai din dorința sa patriotică de a-și servi patria, cu toți cei 18 ani neîmpliniți.

Îl determina educația din sânul casei părintești, lectura „Trompetei Carpaților” a lui Cezar Bolliac, a „Românului” lui C. A. Rosetti, a „Ghimpei” lui N. T. Orășanu, precum și anii de școală primară frecventată la Botoșani. Cei care l-au cunoscut îl descriu înzestrat cu o memorie puțin obișnuită, cu o fire energică și curajoasă „bărbat frums, înalt, bine legat și cu o putere fizică herculeană, cu ochii și părul negru. Este primit ca voluntar în Regimentul 1 Linie, comandat de colonelul Solomon (septembrie 1861). În ianuarie 1872 îl găsim căpitan în Regimentul 5 Linie, pentru ca, la izbucnirea războiului, să ia parte la acțiuni de recunoaștere în insulele de pe Dunăre, în lumina cărora colonelul Grigore Cantili raporta generalului George Manu — „(...) Nu pot termina, Domnule General, fără a aminti Domniei Voastre raportul meu prin care vă supuneam la cunoștință alte două recunoașteri forțate ce căpitanul Romano și Pruncu, ambii din regimentul 5 infanterie, au făcut în zilele de 7 și 8 iunie în insula Măgura din fața satului Dașova,

Continuare în pagina a 3-a

Col.r. Florea MACOVEI

DIALOGUL VETERANI DE RĂZBOI – GENERAȚIILE TINERE

La 29 aprilie, anul acesta, în întreaga țară, a fost sărbătorită, pentru a doua oară, ZIUA VETERANILOR DE RĂZBOI. Veteranii de război sunt acele persoane care în timpul războiului și-au făcut datoria față de patrie și neam, apărând independența, suveranitatea și integritatea teritorială a țării. Această zi nu a fost aleasă întâmplător, ci pentru a respecta, o dată în plus, anul 1877 când au fost mobilizate toate forțele capabile să lupte pentru cucerirea independenței de stat a României. La 29 aprilie 1902, a fost instituită, prin Înalt Decret regal calitatea de veteran de război. Motivația acestui gest de prețuire era astfel formulată: „Pentru ca fiecărui ostaș veteran să i se asigure liniștea și ocupațiunea pentru restul de viață, i se vor pune la dispoziție cele necesare în acest scop, ca stimulent pentru generațiile viitoare”.

În realitate, lucrurile nu s-au petrecut așa. Evoluția lor este cunoscută marelui public. Ne vom opri, îndeosebi, la perioada actuală, la zilele noastre. După decembrie 1989, a luat ființă Asociația Națională a Veteranilor de Război (ANVR), organizație independentă, nonguvernamentală, nepartizantă și apolitică, deschisă, pe bază de adeziune liberă tuturor cetățenilor români, fără deosebire de naționalitate, convingeri politice, religie, sex și vârstă, participanți la primul și al doilea război mondial. La început, ANVR a avut 900.000 de membri, acum au mai rămas doar 80.000 în întreaga țară, cei mai „tineri” veterani având 85 de ani. O astfel de dinamică, (respectând proporțiile) cunoaște și Filiala Județeană Botoșani a ANVR – de la peste 15.000 de veterani, în prezent mai sunt circa 7.000.

Drepturile veteranilor, consfințite-n legi, nu întotdeauna și peste tot sunt respectate de către autoritățile și persoanele abilitate. De aici și senzația de insatisfacție pe care ți-o lasă încercarea de a gândi trecutul în raport cu prezentul și oamenii săi. Pe de o parte, știi că una din sursele măreției umane, a națiunii române, poate sta și în tragism, în jertfele pentru acest pământ românesc prea des înroșit de sângele ostașilor, însă pe de altă parte afli că prezentul și oamenii săi nu cultivă decât, foarte rar, ideea eroismului de neam. Stăruințele celor care activează în această asociație stau mărturie, deși vajnici ostași pe câmpurile de luptă, în bătăliile cu prezentul lupta pare uneori inegală, cu burocrăția, cu mentalitatea, cu intoleranța. Am fi vrut ca ceva din verticalitatea faptelor veteranilor de război să se regăsească în atitudinea noilor generații, și când acolo nu poți decât constata cât de imprezvizibile sunt vremurile, dar, mai ales, oamenii care stau sub ele. Tăcuți, cu demnitate și toleranță, veteranii de război, câți au mai rămas, ne privesc adânc. Unii de dincolo, cei de aici încă mai așteptând să le acordăm puțin respect și considerație. Dacă se poate, căci prea multe nu mai au puterea să ceară.

Generațiile tinere trebuie să conștientizeze faptul că existența lor, condițiile de care se bucură se datoresc celor care se află la o vârstă înaintată și să manifeste respect și recunoștință prin felul de a fi și a se comporta cu înaintașii. Nici o clipă să nu le treacă prin minte sloganul: „Și-au trăit traiul, și-au mâncat mlaialul”. Figura veteranului de război este un simbol, un model exemplar de slujire, chiar cu prețul vieții a intereselor națiunii. Suferințele suportate în timpul campaniei, în confruntările pe viață și pe moarte cu inamicul, sacrificiile făcute și rănilor de pe trupurile unora, faptele de arme, de eroism săvârșite de ei să constituie un imbold pentru toți cei prezenți și viitori. Tânărul să fie mereu preocupat de pregătirea sa pe care s-o pună în slujba neamului și a națiunii sale. Așa au procedat înaintașii noștri și nu avem voie să procedăm altfel. Ne reamintim de conducătorii revoluționari de la 1848, expulzați din țară, atunci când au voit să se reîntoarcă, nu au fost primiți la graniță, nevoiți să facă drumul înapoi de la Dunăre. Câtă jale și tristețe în sufletele lor. Dar nu s-au lăsat copleșiți, erau convinși că trebuie să facă tot ce depindea de ei pentru a fi de folos poporului și patriei. Or, în zilele noastre, persoane școlite pe banii publici, declară, fără jenă și remușcare, că abia așteaptă să termine cursurile pentru a pleca definitiv în străinătate. Cât de imorală și dăunătoare este o astfel de gândire și un astfel de comportament. Educarea tinerilor generații nu se poate face de la sine, nici peste noapte, neajunsurile și limitele lor sunt și ale părinților, dascălilor, organizațiilor, partidelor politice etc. De aceea toți factorii educaționali au obligația nu numai morală, de a se implica, într-un sistem bine definit și organizat, la nivel național, pentru a se face educație patriotică și cetățenească tinerilor, începând din fragedă copilărie și până la adânci bătrânețe. Cu astfel de concluzii am rămas de la sărbătorirea Zilei Veteranilor de Război, contactul între generații, sprijinul reciproc fiind o necesitate vitală pentru existența și propășirea națiunii noastre, altfel totul se năruie.

Colonel r. Fetcu Ion

CU FORȚE UNITE – OBIECTIVE ȘI SARCINI COMUNE

Practica, de-a lungul timpului, a arătat că se pot obține rezultate calitativ superioare și în domeniul activităților educativ – culturale dacă se unesc forțele diferitelor organizații, mai ales acelora de profil apropiat, și acționează coordonat spre atingerea unor obiective bine stabilite. Pornind de la această cerință și cu convingerea că poate fi sporită eficacitatea demersurilor, filialele județene ale veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă și în retragere, Vatra Românească și Cultul Eroilor, prin președinții lor, au hotărât în luna martie 2009, să treacă la acțiune. În acest scop au întocmit și adoptat Planul unic de activitate pe anul 2009. La acest plan a aderat și Muzeul Județean de Istorie Botoșani, precum și Cercul Militar din garnizoană.

În esență, planul prevede interviuri, expoziții, colocvii, simpozioane, expuneri, vizite la muzee și monu-

mente istorice, acestea fiind strâns legate de sărbătorirea unor evenimente istorice, de mare însemnătate, pe plan național și local. Se are în atenție aniversarea Unirii cu România a Basarabiei, Bucovinei, 1 Decembrie, 23 August, 25 Octombrie, Proclamaarea independenței de stat a României, ziua Victoriei etc.

Membrii filialelor respective, precum și unii simpatizanți și-au exprimat dorința de a participa la unele excursii organizate pentru vizitarea Basarabiei de Sud (pe locurile unde a luptat armata română în 1941) și în Ucraina (la Kiev și Lvov). În acest sens, se și face înscrierea celor care doresc să participe, se stabilește traseul și obiectivele de vizitat și a.m.d. Sperăm ca totul să fie așa cum au gândit organizatorii și cei chemați să transpună în fapte prevederile Planului comun de acțiune.

Redacția

VORONIN – CAMPION AL ANTIROMÂNISMULUI

Generalul rus, ajuns la cârma Republicii Moldova, cu ajutorul nemijlocit al stăpânilor săi, Vladimir Voronin, de la început s-a afirmat ca un înrăit antiromân, mai întâi voalat, cu timpul, agresiv fără limite. Tocmai de aceea a câștigat încrederea mai marilor de la Kremlin. Arsenalul des folosit: minciuna, falsificarea istoriei, mistificarea ei, exploatarea ignoranței celor cărora li se adresează, ducerea în eroare a opiniei publice etc.

În sprijinul celor afirmate, fără a face un inventar, vom trece în revistă doar câteva „perle” voronieni pentru a ne forma și întregi păreri proprii despre acest „personaj” intrus și deosebit de periculos:

- în România trăiesc zece milioane de „moldoveni” și care constituie o minoritate lipsită de drepturi și persecutată lingvistic, nu se permite folosirea „limbii moldovenești”, ca să se spună „pârjoală”, nu „chiftea” cum i se spune în limba română. „Lingvistul” Voronin, prin asemenea „argumente”, stărnește nedumerire și chiar râsul, dar el nu se lasă, merge mai departe;

- își permite, fără scrupule, să vorbească despre pretențiile teritoriale pe care le-ar putea avea Republica Moldova față de România, deoarece aceasta stăpânește „teritoriile moldovenești aflate la vest de Prut”. Cu alte cuvinte, s-ar dori ca stăpânirea rusească, prin intermediul lui Voronin să se întindă până la Carpații Orientali. Ideea nu-i nouă, a expus-o public și înaintașul său Voronșilov la sărbătorirea Zilei Armatei Sovietice din februarie 1940. Iar, în prezent, Ion Druță, cel căruia îi este atât de dragă Moldova încât preferă să locuiască la Moscova, pentru a descinde uneori la Chișinău;

- expulzarea ambasadorului român și introducerea vizelor pentru cetățenii României, măsuri calificate ca fiind „pași inacceptabili, socotită de țara noastră ca fiind o măsură introdusă pe criterii etnice, discriminatorie, ce contrazice principiile de bază ale U.E.”.

Românii din Basarabia, în marea lor majoritate, gândesc altfel decât Voronin.

„Basarabia noastră este o țară românească tocmai ca și celelalte țări de peste Prut”. Tocmai de aceea, ei spun exact ca și cei de la 1918, că „măntuirea neamului nostru constă numai și numai în unirea tuturor fiilor noștri într-o singură țară”;

- față de 1812, când „a pus muscalu piatră de hotar la Prut și a rupt biata Moldova în două” – cum a scris pe un ceaslov un preot basarabean, românii reprezentau 86 % din populația Basarabiei, astăzi ei constituind numai 64 %, tot mulți au rămas! Speranța lor cea mai fierbinte o

constituie dorința de a trăi în România tuturor românilor!, fiindcă

- „drumul pe care am pornit este fără întoarcere!”, cum s-a exprimat unul din intelectualii de seamă de la Chișinău;

- același lucru îl declara, de curând, Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor din Basarabia, că procesul reîntregirii românilor basarabeni în marea familie a popoarelor europene, alături de frații lor de peste Prut, nu mai poate fi oprit, chiar dacă el mai poate fi întârziat de forțele ostile.

Oricât ar dori Voronin să oprească în loc valul patriotic și național ce s-a pornit dincolo de Prut, odată cu renașterea națională în 1990, când oamenii s-au culcat în fața tancurilor rusești, vorbind de două limbi și de două popoare, el primește prompt replica ce se află pe buzele tuturor, cea pe care a susținut-o poetul atât de drag în Basarabia, Alexei Mateevici: „N-avem două limbi și două literaturi, ci una, aceeași cu cea de dincolo de Prut. Aceasta ca să se știe din capul locului, ca să nu mai vorbim degeaba!”. Replica o găsim și în epigrama doamnei Elis Râpeanu, intitulată „Celor ce susțin limba moldovenească”: „Pe-un moldovean venit în Țară / Un lucru-aparte îl uimește / Românii toți au vorba clară / Și glăsuiesc moldovenește!”.

col. r. Florea Macovei

E BINE SĂ CUNOAȘTEM ȘI SĂ LUĂM ATITUDINE!

REAȚIE

Uniunea Europeană a adoptat o declarație în care își exprimă îngrijorarea cu privire la situația din Republica Moldova, afirmând că are „temeri serioase cu privire la situația din această țară. U.E. este hotărâtă însă să continue inițiativa Parteneriatului Estic, menit să consolideze relația dintre blocul european și șase țări din estul Europei, transmiterea unui mesaj celor șase state partenere (Ucraina, Belarus, Republica Moldova, Georgia, Armenia și Azerbaidjan) fiind în opinia oficialilor de la Bruxelles esențială în lumina noilor evoluții în regiune.

FĂRĂ CETĂȚĂNIE?

Ministrul de externe, Cristian Diaconescu, a declarat că decizia privind acordarea cetățeniei române pentru moldoveni nu presupune acordarea în masă a cetățeniei, ci doar o evaluare individuală. „Nu este vorba de o asigurare a cetățeniei la nivel de masă, și pe o evaluare individuală și înlocuirea

interviului din mecanismul de aplicare. În rest, legea pe de o parte este similară cu actul normativ anterior, care a fost evaluat de Uniunea Europeană, iar pe de altă parte, jumătate din statele U.E. au legi privind asigurarea cetățeniei ca mod de reparație istorică absolut similare. Deci, din acest punct de vedere nu se poate pune problema unei diferențieri sub aspect european”, a spus ministrul.

ABERAȚIILE POPII

Europarlamentarul Laszlo Tokes afirmă că politicienii români se folosesc de manifestațiile de la Chișinău pentru a legitima „revendicări teritoriale” și că există un program guvernamental secret de populare cu cetățeni din Moldova a județelor Harghita și Covasna. El a dat ca exemplu, în acest sens faptul că europarlamentarii P.S.D. Adrian Severin și Victor Boștinău au distribuit în Parlamentul European, la sfârșitul lunii martie, o invitație la o „așanumită conferință istorică” căreia i

s-a atașat o hartă anexând Moldova României!”.

FĂRĂ LIMITE

Laszlo Tokes a declarat la Târgu Mureș că își propune să „instituționalizeze” drepturile colective ale comunităților minoritare. „Știți, noi nu suntem venetici în Transilvania. Noi am avut un stat de o mie de ani aici, în Transilvania, ori cu Ungaria împreună, ori am avut statul nostru transilvan timp de secole, deci nu suntem un caz general, noi suntem un caz special pentru toată Europa”, a mai adăugat impertinent Tokes. Președintele Consiliului Național al Maghiarilor din Transilvania a precizat, de asemenea, că decizia de colaborare dintre UDMR și CNMT, privind lista comună pentru alegerile parlamentare a fost una „foarte grea”, atât pentru el, cât și pentru Marko Bela, dând de înțeles că de acum vor lupta împreună pentru atingerea scopurilor.

(„NAȚIUNEA”, nr. 505 și 506)

Eroi botoșăneni în războiul neatârării

Continuare din pagina 1 dimpreună cu trupe de cazaci, unde au dovedit mult curaj și devotament, având a susține mai mult timp focuri în contra turcilor ce trăgeau cu forțe superioare în contra lor”.

Participă la susținerea atacului executat la 3 iulie 1877, de către unități ale Armatei Ruse la Nicopole. Se va distinge, în mod deosebit, cu prilejul celei de-a treia mari bătălii de la Plevna, la 30 august 1877, despre care ziarul „Dorobanțul” consemnând – „În atacul din ajun, căpitanul Romano se arătase neobosit și netemător în fața focului care ploua din întăriturile turcilor (...) în ziua de 30 august (...) dânsul se pune în capul companiei spre a stimula și mai mult avântul soldaților. Gloria iubitoare de asemenea suflete îl ridică până la dansa, iar corpul lui Romano căzu pradă fiecărui vrăjmaș”. Sunt cuvinte folosite în necrologul bravului căpitan botoșănean Mihai Romano. Sfârșise ca și maiorul Gheorghe Șonțu și căpitanul Nicolae Valter Mărăcineanu tot atunci. Mai nota „Dorobanțul” – „El servise țării 15 ani, 11 luni și 16 zile, totdeauna cu demnitate și cu un devotament inerent caracterului său. În cartea eroilor de la Grivița, numele căpitanului Romano Mihail va străluci alături cu al maiorului Șonțu și al celorlalți viteji apărători”.

Nu peste mult timp, într-o lucrare tipărită la Graz, „rod al muncii entuziaste a doi profesori născuți”, intitulată „Resbelulu orientale ilustratu” (1878), apar, între „Eroii cari aflară moartea în lupta pentru independența României”, căpitanul Mihail Romano și (sublocotenent) I.V.Elefterescu, ambii botoșăneni, ambii morți la 30 august 1877, ca explicații la figurile din lucrarea suscitată. Mai târziu, Gh. Calmuțchi, atunci, în război, voluntar în Reg.5 Linie, comandat de colonelul Grigore Borunsecu, avea să dedice o biografie însoțită de figurile lor „Eroilor morți” (1928), în care consemna – „În tot timpul cât a servit sub arme, Romano n-a făcut decât să-și atragă atenția și admirația tuturor celor care l-au cunoscut (...) În urma atacului de la 30 august, un camarad, voind să glumească, i-a spus că ar fi întors capul la dreapta, spre a nu vedea un obuz ce explodase în apropierea sa. Această glumă a fost destul pentru ca la asaltul dat a doua zi căpitanul Romano, cu arma în mână, să se pună în fruntea companiei sale și să se arunce în foc. Trei gloanțe, însă, i-au curmat firul vieții. Soldații turci, în cruzimea lor sălbatică, i-au tăiat picioarele pentru a-i lua botforii cei noi”. Și, concluzionând, mai scrie Gh. Calmuțchi, - „Căpitanul Romano Mihail a fost un adevărat erou, eroismul său mergând până la fanatism”.

Așadar, o poveste frumoasă de eroism, aceasta a căpitanului botoșănean Mihail Romano, în memoria căruia numele îi este gravat la Mausoleul de la Plevna, o navetă fluvială română de la Dunăre i-a purtat numele, la începutul secolului al XX-lea, o stradă din Botoșani îi poartă numele lui, nume care rămâne, de departe, cel mai cunoscut erou botoșănean din

Războiul Independenței României. de la 1877-1878.
(Din „Dicționarul Botoșănenilor” articolul „Căpitanul Mihail Romano – 130 ani de la moarte” de Ionel Bejenaru)

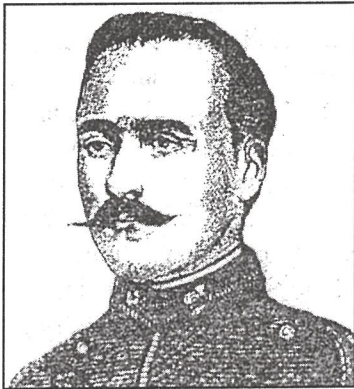
Căpitanul Leon Cracalia

Căpitanul Leon Cracalia s-a născut la Botoșani la 6 iunie 1838. Intră în armată, ca voluntar, când încă nu împlinise 18 ani, la 1 decembrie 1855.

A depus eforturi permanente, muncind asiduu pentru promovarea fiecărei trepte militare: caporal la 17 octombrie 1857, sergent la 8 decembrie 1858, sublocotenent la 30 august 1863, locotenent la 10 mai 1866 și căpitan la 10 martie 1871. Pentru meritele sale în pregătirea subunităților ce i-au fost încredințate în Regimentul 4 Infanterie, în Batalionul 4 Vânători, în Compania de Jandarmi București, în Regimentul 8 Infanterie s-au comandat al Cp. 3-a din batalionul Maiorului George Șonțu din Regimentul 10 Dorobanți, cu care participă la război, a primit dreptul să poarte semnul onorific, de argint, la împlinirea a 18 ani de activitate în armată. Împreună cu batalionul comandat de mr. George Șonțu, în ziua de 30 august 1877, ia parte la asaltul redutei „Grivița 2”, în cadrul coloanei de atac a Diviziei a 3-a. După moartea eroică a maiorului Geoghe Șonțu, căpitanul Leon Cracalia ia comanda batalionului îndemnându-l și subordonații la atac, fără să-i pese de ploaia de gloanțe ce se abăteau asupra lor și de faptul că un glonț i-a străpuns mâna stângă. A fost mereu în fruntea batalionului până când un glonț otoman l-a lovit în piept curmându-i viața. Iată cum povestește un soldat din compania sa sfârșitul eroic al căpitanului Leon Cracalia: „Maiorul Șonțu cade în momentul când era să ajungă la redută, lângă căpitanul Cracalia, care, văzând mort pe șeful său, ia pușca unui soldat, căzut alături, își face un adăpost de cadavre și trage în inamic, omorând doi ofițeri turci, care se urcaseră pe parapete și încurajau la rezistență pe soldații lor și îl ajutam dându-i gloanțe, dar, bietul Don căpitan e lovit în piept și cade mort peste mine. Când am ieșit de sub el, am fost și eu rănit la picior”.

În memoria sa, în municipiul Giurgiu, pe Alea Eroilor din parc, în anul 1977, i-a fost ridicat un bust. Noi botoșănenii, pe nedrept, l-am uitat. Facem apel ca o stradă sau o instituție să-i poarte numele.

Col. r. Florea Macovei

Octav Onicescu

Personalități botoșănene în Războiul de Întregire a României (1)

Academicianul Octav Onicescu s-a născut la 20 august 1892, la Botoșani. A îmbrăcat uniformă militară la scurt timp după izbucnirea primului război mondial, la 1 noiembrie 1914, înrolându-se, ca soldat voluntar, în Batalionul de specialități. Pentru un tânăr atras de științele exacte, alegerea era firească: unitatea fusese înființată relativ recent (aprilie 1913) în cadrul trupelor de geniu, ca urmare a introducerii în armata română a realizărilor tehnice de ultimă oră: telegrafia fără fir, tehnica auto, proiectoarele, aerostația, aviația, fotografia în scopuri militare etc., precum și a personalului calificat necesar deservirii mijloacelor respective. În perioada anilor 1914-1916, batalionul a suferit diferite modificări de ordin organizatoric, partea activă a acestuia cuprinzând, la mobilizare, Compania aerostație (cu patru stații de balon și o uzină de hidrogen), Compania telegrafie fără fir (în compunerea căreia intrau posturi t.f.f. fixe și mobile, precum și două ateliere de reparație), Compania de proiectoare (organizată pe secții de proiectoare hipomobile și secții de autoproiectoare) și patru secții fotografice. La 15 noiembrie 1914, proaspătul voluntar – licențiat în matematică și filozofie – a fost detașat la Școala Militară de Artilerie și Geniu, pentru însușirea cunoștințelor militare specifice. Revenit în unitate cu gradul de plutonier t.r. (31 martie 1915) este detașat, începând cu aceeași dată, la Liceul Militar Mănăstirea Dealu, unde fusese luat în evidență încă de la 1 decembrie 1915, în perioada când frecventase cursurile Școlii Militare. La data de 1 noiembrie 1915, obține gradul de sublocotenent în rezervă, iar la 3 decembrie 1915, este mobilizat pe loc, ca profesor de matematică, la instituția amintită, unde continuă să profeseze pînă la evacuarea în Moldova, în toamna anului 1916.

• EPIGRAMA • EPIGRAMA •

GRAMATICALĂ

Tânărul oricum ar fi,
Crede-n verbul a iubi
Îl declară vertical,
Da-l conjugă orizontal.

A CRESCUT FĂTUCA

Fata s-a făcut destul de mare,
Fi-va doamnă plină de mister
Că balcoanele-s promițătoare
Pentru ce-o să fie la parter.

CELOI CE AFIRMĂ CĂ NU EXISTĂ BĂRBAȚI IMPOTENȚI, CI FEMEI NEPRICEPUTE

Ca întunecat – adopti ideea
Că are EA vreun procedeu,
Dar când și cum să-ți dea femeia
Ce ți-a luat chiar Dumnezeu?

NU-I BANC

La înălțimi ametoitoare,
Sfidând pericolul vitezei,
Nu zboară vulturul cel mare
Ci păsărica stewardesei.

UNUI DON JUAN DESTUL DE TRECUT

Te dai și azi bărbat cu fală
Că n-ai sfârșit cu giugiuleala...
Dar ce faci la orizontală
Când îți lipsește verticala?

RĂSPUNSUL TINEREI

Când moșneagul i-a propus
Tinerei o aventură
Dumneai pe loc i-a spus
Ia mai ține-ți limba-n gură!

MAXIME COMENTATE

DATORIE

- Este măreț să te gândești la datoria ta chiar atunci când ești nenorocit (Democrit). Maxima aceasta are caracterul unei recomandări făcute tuturor acelor care, la nenorocire, sunt înclinați a reacționa prin instincte, nu prin conștiință și puterea lor morală.

- Cinstea și rușinea nu provin din nici o condiție; Fă-ți datoria: în aceasta constă cinstea (A. Pope).

- Nu suntem pe lume pentru a fi fericiți, ci pentru a ne îndeplini datoria. (I. Kant). Observația lui Kant este totuși contestabilă: să n-aibă omul nici un drept la fericire?

- Care-ți este datoria? Cerința zilei. (J.W. Goethe). Goethe indică aici o metodă de viață: pentru a atinge țintele cele mai înalte și cele mai grele ale vieții trebuie să te apropii de ele prin împlinirea scrupuloasă a sarcinii tale cotidiene.

- Datoria pe care o ghicești te obligă din clipa în care ai ghicit-o. (H.F. Amiel). Dacă aștepti să ți se atragă atenția asupra datoriei tale, înseamnă că n-ai îndeplinit-o de multe ori.

EDUCAȚIE

Natura și educația sunt asemănătoare, căci educația transformă pe om și, prin această transformare, creează natura (Democrit). Democrit, astfel, fixează educației scopul ei cel mai înalt, acela de a schimba însăși firea omului supus acțiunii ei, dar – se înțe-

ge - în sensul celor mai înalte idealuri omenești. Democrit nu s-a putut gândi la o altfel de educație.

FAPT

- Să stabilem bine faptul, înainte de a căuta cauza lui (B.Fontenelle). Există cercetători care se grăbesc să arate cauzele înainte de a cunoaște bine faptele. Explicațiile acestor cercetători sunt totdeauna arbitrare. Maxima lui Fontenelle este un avertisment.

- Când faptul împlinit este în opoziție cu o teorie dominantă, trebuie să admitem faptul și să părăsim teoria, chiar când aceasta, susținută fiind de persoane cu renume, este universal admisă. (C. Bernard).

GREȘEALĂ

- Nu este nici lipsit de înțelepciune, nici mărginit, acela care se ridică după ce a căzut în greșală, în loc să stăruie în ea (Sofocle).

- Cel care trece cu vederea o greșală invită la o nelegiuire (Publius).

- Cu cât o greșală ne orbește mai mult și este mai ademenitoare, cu atât mai mare-i triumful adevărului (F.Schiller). Adevărul luptă nu numai cu eroarea, dar și cu strălucirea ei.

- Prin recunoașterea greșelii, spiritele bărbătești se înalță și se întăresc (J.W. Goethe).

- Cine îmi suportă greșelile devine stăpânul meu, chiar dacă îmi este servitor (J.W.Goethe).

(Din Tudor Vianu,

Dicționar de maxime comentat; selectare I.F.)

FILIALA JUDEȚEANĂ A U.V.R. ÎNTR-UN MOMENT HOTĂRĂTOR

Anul 2009, este anul unor importante acțiuni la nivelul U.V.R. și al filialelor sale. Toți vatriștii așteaptă cu interes și se pregătesc pentru Conferința Națională a U.V.R., care va avea loc în a treia decadă a lunii mai a.c. Conferința este socotită un eveniment deoarece au trecut mulți ani de când nu s-a ținut, în mai multe rânduri, din diferite motive, s-a tot amânat. Evenimentele au trecut pe lângă noi, fără a ne defini poziția față de ele. Sperăm că analiza, ce se va face, va fi de profunzime și se va solda cu soluții și hotărâri realiste și mobilizatoare.

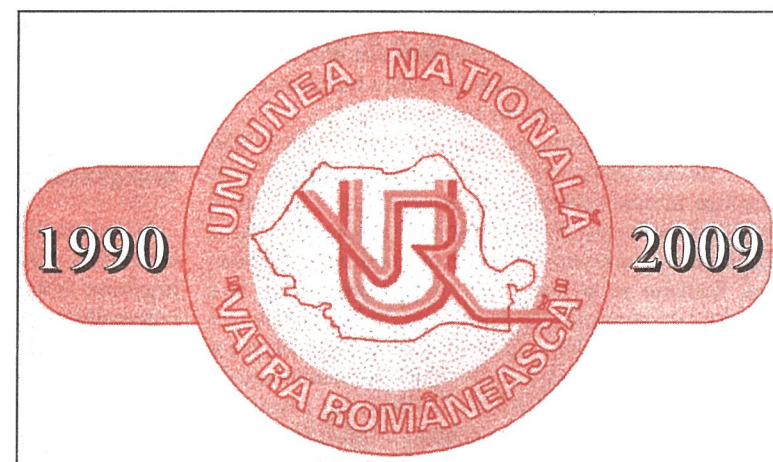
Vatriștii botoșăneni privesc cu încredere viitorul, sunt hotărâți să-și însușească temeinic conținutul documentelor U.V.R., să adopte, în cadrul filialei,

măsuri concrete pentru a contribui la creșterea prestigiului U.V.R. și a influenței acesteia în rândurile unor categorii sociale: țărâni, cadre didactice, tineret, femei. Este de dorit ca U.V.R. să aibă constituite subfiliale în municipiul Dorohoi, în orașele Săveni, Darabani, Flămânzi, Ștefănești, precum și în unele comune, într-o primă etapă. Până acum au fost tentative, în acest sens, dar nu s-a pornit cu toată hotărârea și s-au pierdut pe drum. Se simte nevoia de a se înrola la această acțiune oameni cu dragoste și dăruire față de obiectivele și idealurile U.V.R..

Starea de „amorțală” în care ne-am complăcut prea mult timp trebuie să ia sfârșit, în locul ei să se instaleze o atmosferă de optimism, de activitate creatoare în toate dome-

niile. Nu în ultimul rând amintim că participarea la acțiunile inițiate de filială este o cerință de prim ordin, precum și plata la zi a cotizației, obligație statutară pentru toți. Din păcate, procentajul celor care se situează în rândurile restanțierilor este mare, unii vatriști de mai mulți ani nu s-au achitat de această obligație elementară.

Consiliul de coordonare al filialei și-a propus să întărească legăturile sale cu vatriștii, să îmbunătățească popularizarea U.V.R., a filialei, pe raza județului, să întărească colaborarea cu filialele veteranilor de război, cu cea a pensionarilor militari, Cultul Eroilor, Cercul Militar Botoșani, cu instituții de cultură și educative. Este necesar ca filiala să-și exercite sfera de activitate în rândurile elevilor

din instituțiile de învățământ, în care scop va stabili metodele ce se impun. În întreaga activitate vom apela mai mult la mijloacele mass-media locale și județene. Nu în ultimul rând se impune antrenarea la îndeplinirea sarcinilor pe linie U.V.R. a cât mai mulți vatriști, cu priori-

tate a celor din organelor de conducere.

În funcție de condiții, vor fi studiate posibilitățile reluării și intensificării legăturii cu românii din Basarabia și din partea de nord a Bucovinei, cu organizațiile acestora.

Redacția

132 DE ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

Continuare din pagina a 1

Europa a individualității statului român și a numelui de România, precum și integritatea teritoriului său. În esență, demersul diplomatic urmărea recunoașterea independenței de stat a României. Dar cererea a fost respinsă. Mai grav, noua Constituție otomană (decembrie 1876) menționa că România este o „Provincie privilegiată” a Imperiului.

În aceste condiții, calea de urmat pentru România era cea a armelor. La 4 aprilie 1877, la București, a fost semnată Convenția româno-rusă prin care se reglementa tranzitul trupelor ruse prin țara noastră. Rusia se obliga să respecte integritatea României. Cheltuielile urmau să fie suportate de Rusia. De fapt, semnarea acestui document era un act de independență a țării, un succes al diplomației române. Concomitent, la 6 aprilie, a fost decretată mobilizarea armatei, care s-a încheiat la 25 ale aceleiași luni. Efectivele mobilizate au însumat 120.000 de luptători, din care 58.700 armata operativă, dotată cu 190 tunuri.

În contextul încordării relațiilor româno-otomane, al presiunii opiniei publice din țară și a situației din Balcani, România și-a proclamat independența de stat. La 9 mai 1877, în Adunarea Deputaților, Mihail Kogălniceanu, ministrul de externe al țării, a declarat: „Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare, suntem o națiune liberă și independentă”. Odată proclamată independența trebuia apărută, mai ales că ea n-a fost recunoscută, atunci, pe plan internațional.

Armata română a ocupat dispozitiv de luptă la Dunăre, nepermițând executarea la nord de fluviu a incursiunilor otomane, asigurând condiții pentru trupele rusești, aflate în tranzit pe teritoriul nostru, să afliască către zonele din care urmau să declanșeze atacul antiotoman. Pe teritoriul bulgar, armata rusă a întâmpinat o dărză rezistență din partea inamicului. Rușii, care până la al doilea eșec suferit la asaltul Plevnei, au subapreciat armata română, au fost nevoiți să-și schimbe optica și atitudinea. Marele duce Nicolae, comandantul armatei ruse din Balcani, s-a adresat, printr-o telegramă din 17 iulie 1877, lui Carol I, în care solicita ajutor: „Târcii,

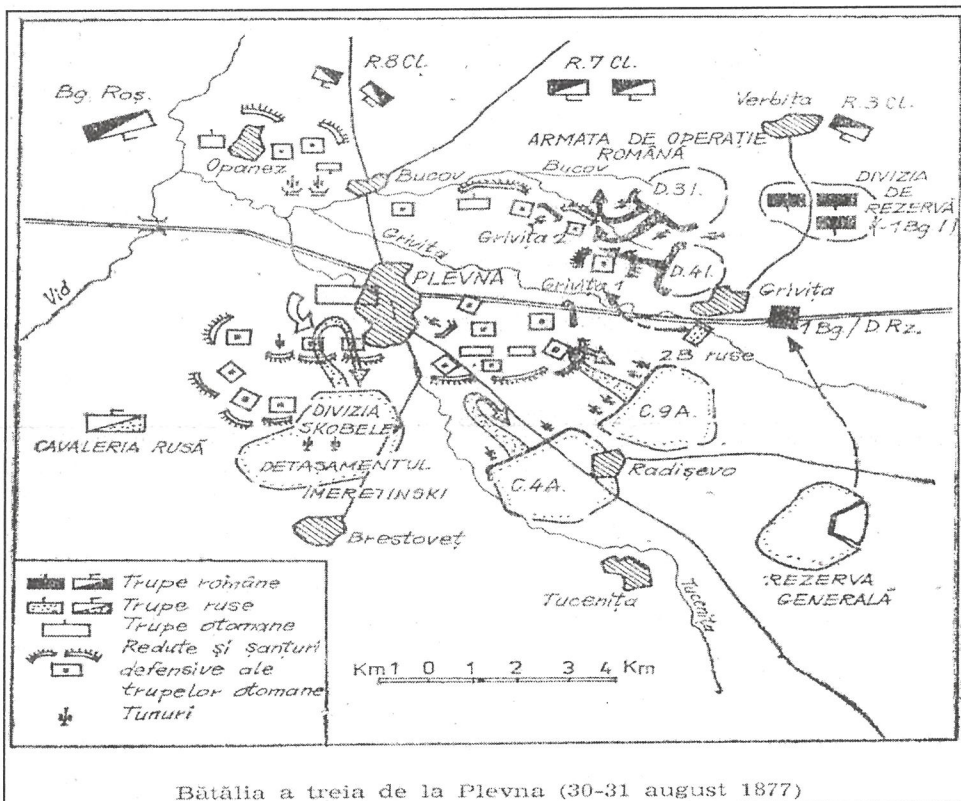
aducând cele mai mari trupe la Plevna, ne nimicesc. Rog să faci fuziune și demonstrațiune și dacă-i posibil, să treci Dunărea”, deși nu exista un acord militar între cele două state, România a răspuns pozitiv solicitării rusești.

Când ne referim la participarea armatei române la acest război avem în vedere câteva componente importante:

a). Acoperirea strategică pe malul nordic al Dunării, pentru a preveni o eventuală invazie otomană, operația era menită să apere actul proclamării independenței, aceasta a sporit încrederea armatei și poporului în forțele lor. După ce armata rusă, ajunsă la Dunăre, a preluat o parte din dispozitivul de acoperire, marile noastre unități s-au regrupat spre vest, Olțul despărțind armata română de cea rusă, s-a trecut la o activitate de consolidare și dezvoltare a sistemului de fortificații, a dat riposte energice incursiunilor inamicului la nord de Dunăre. Atunci când rușii au trecut la forțarea fluviului, întreaga artilerie românească, precum și navele fluviale „România”, Ștefan cel Mare”, „Fulgerul” și „Rândunica” au sprijinit forțarea Dunării de către ruși;

b). trecerea Dunării de către armata română și concentrarea acesteia la Plevna. Mai întâi o brigadă de infanterie și una de cavalerie, în iulie au trecut fluviul și au ocupat garnizoana Nicopole, făcând disponibile trupele rusești, care urmau să se pregătească pentru noi operații. Armata s-a reorganizat în vederea îndeplinirii noii misiuni de la Plevna: Armata de operații. Trupele române și ruse de aici (Plevna) au fost puse sub comanda lui Carol I. Corpul de observație a ocupat dispozitiv în Oltenia, la Dunăre. S-au luat toate măsurile pentru începerea operațiilor militare;

c). la Plevna s-au purtat lupte crâncene, până la urmă s-a acceptat propunerea lui Carol I de împresurare a acesteia, garnizoana otomană în frunte cu generalul Osman Pașa (50.000) a fost obligată să se predea, la 28 noiembrie 1877, după trei luni de lupte. Capitulara Plevnei a pus în evidență valoarea armatei române. Marele duce Nicolae scria lui Carol I că izbânzile de la Plevna sunt datorate, în mare parte, armatei române. Lupte grele s-au dat la Rahova,

Bătălia a treia de la Plevna (30-31 august 1877)

Vidin, Smârdan. La obținerea victoriei armata noastră a contribuit substanțial. Dacă la începutul războiului ea era privită cu neîncredere, comportarea eroică, spiritul de sacrificiu și puterea de luptă pe câmpul de onoare au schimbat aprecierile negative în mod radical. Eroismului legendar al ostașilor români îi este dedicată o întreagă literatură, numeroase reportaje ale corespondenților de presă occidentali, cronici, monumente pe meleagurile bulgare.

Întreaga suflare românenască a fost alături de ostașii noștri aflați în luptă pentru independența României: voluntari români din Transilvania, Banat și Bucovina au trecut granița, înrolându-se în unitățile militare românești, înscriind fapte glorioase de vitejie și eroism. Nici în ziua de azi nu se cunoaște numărul lor, pentru a nu fi identificați de autoritățile austro-ungare și a avea de suferit familiile acestora. Spațiul redus al publicației nu ne permite să ne oprim la nume de eroi și faptele lor de arme în bătăliile pentru independență, nici la

echipele constituite în teritoriile locuite de români pentru colectarea de obiecte, materiale destinate ostașilor din partea populației românești. Se poate spune că independența, câștigată cu sânge și sacrificii a fost rodul contribuției întregului popor. De aceea ea ne este scumpă și nu permitem nimănui s-o știrbească sau s-o subaprecieze folosind pretextul globalismului și europenismului. Prin jertfa de sânge a celor circa 10.000 de ostași, a pierderilor materiale de aproximativ de un milion de lei, la valoarea de atunci a acestuia, s-au deschis căi largi Unirii din 1918, afirmării națiunii noastre în concertul general european.

Din păcate, prin pacea de la San-Ștefan (februarie 1878) și cea de la Berlin (iulie 1878) au fost alipite Rusiei cele trei județe din Basarabia (Cahul, Bolgrad și Ismail) primite de Moldova prin Tratatul de la Paris. Totodată a fost redată României Dobrogea (județele Tulcea și Constanța), răpitate de imperiul Otoman în 1417.

Col. r. Ion Fetcu

COLEGIUL DE REDACȚIE: Ionel Bejenaru, Ion Fetcu, Paul-Mircea Iordache, Florea Macovei, Elena Chirilă

Tipar: S.C. CAROMI S.R.L. Botoșani • tel./fax: 0231585050

Tehnoredactare: Ciprian Boariu • E-mail: caromibt@yahoo.com